

Pajament dal salari e protecziun da la sanadad durant la gravidanza e suenter la naschientscha (congedi da maternitad)

1. Remartgas introductivas

Las personas d'instrucziun da la scola populara han il dretg da survegnir ina indemnizaziun da maternitad en il rom da las disposiziuns da la legislaziun federala davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn en cas d'ina maternitad (cf. Lescha federala davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn [LCG; CS 834.1]). Il dretg d'ina indemnizaziun ha, tgi ch'è stà assicurà obligatoricamain durant ils 9 mais directamain avant la naschientscha en il senn da la Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivors (LAVS; CS 831.10), ha – durant quest temp – exequì almain per 5 mais in'activitad da gudogn ed è lavuranta u ha in'activitad da gudogn independenta il mument da la pagliola, ubain lavura en il manaschi dal conjugal e retira in salari en daners contants (art. 16b al. 1 LCG).

Il dretg cumenza il di da la pagliola e finescha il 98. di resp. 14 emnas suenter la pagliola. El finescha anticipadamain, sche la mamma reprene sia activitad da gudogn (cf. art. 16c e 16d LCG). L'indemnizaziun da maternitad vegn pajada en furma da diarias che importan 80 % da l'entrada mesauna che la mamma obtegneva avant il cumenzament dal dretg d'indemnizaziun (art. 16e LCG). Tenor l'art. 16h LCG pon ils chantuns prevair ina indemnizaziun da maternitad pli auta u da pli lunga durada. Il chantun Grischun fa diever da questa regulaziun.

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola pon reglar sezzas l'indemnizaziun da maternitad en il rom dal dretg federal surordinà; subsidiarmain vegnan applitgadas conform al senn las disposiziuns dal dretg da persunal dal chantun (cf. art. 56 al. 3 da la Lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun [Lescha davart las scolas popularas; DG 421.000]).

Sche las disposiziuns dal dretg da persunal dal chantun vegnan applitgadas subsidiarmain, vala essenzialmain il suandant:

- las personas d'instrucziun da la scola populara en il chantun Grischun han il dretg da survegnir in congedi da maternitad da 16 emnas a partir da la naschientscha. Durant quest congedi vegn pajà il salari cumplain;
- sch'il congedi da maternitad croda en las vacanzas, na pon quellas betg vegnir retratgas posteriuramain;

- la relaziun da lavur po vegnir desditga fin il pli tard 10 dis suenter la naschientscha per la fin dal congedi da maternitad.

2. Las disposiziuns respectivas en la Lescha dal persunal

Lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavurats dal chantun Grischun (Lescha dal persunal, LP; DG 170.400)

Art. 38 Pajament dal salari durant la gravidanza

¹ Durant ina incapacitad da lavurar cumprovada pervia d'ina gravidanza vegn pajà il salari cumplain.

Art. 43a Congedi da maternitad

¹ Suenter la pagliola vegn concedì a la collavuratura durant 16 emnas in congedi pajà.

Art. 46a Protecziun da la sanadad en cas da gravidanza e da maternitad

¹ Durant la gravidanza dastga la collavuratura mancar da la lavur u bandunar la lavur sin basa d'in simpel avis.

² Durant las emprimas 8 emnas suenter la pagliola na dastga la collavuratura betg vegnir occupada, e durant las 8 emnas suandantas dastga ella vegnir occupada mo cun ses consentiment. La Regenza po prevair, ch'i dastga excepziunalmain vegnir divergià dal scumond d'occupaziun vicendaivel per engaschaments da lavur d'ina pitschna dimensiun. Sche la collavuratura lavura puspè parzialmain u cumplainmain durant quest temp, survegn ella il salari cumplain.

Ordinaziun dal persunal (OP; DG 170.410)

Art. 38 Obligaziun d'annunziar absenzas pervia da malsogna, attest da la media u dal medi

¹ Absenzas pervia da malsogna ston vegnir communitgadas immediatamain al post da servetsch.

² Absenzas pervia da malsogna da passa 5 dis da lavur ston vegnir cumprovadas cun in attest da la media u dal medi. Quel sto cuntegnair il grad e la durada probabla da l'incapacitad da lavurar. En cas motivads po il post da servetsch pretender in attest da la media u dal medi avant la scadenza da 5 dis.

³ L'attest da la media u dal medi sto vegnir inoltrà al post da servetsch per mauns dal UP.

⁴ Suentar avair tadlà il UP po il post da servetsch ordinar da tut temp ina controlla tras ina media u tras in medi da confidenza.

Art. 39 Pajament dal salari durant la malsogna

³ Il dretg da las collavuraturas e dals collavuraturs sin il pajament dal salari sa drizza tenor las absenzas durant ils 365 dis precedents e sto vegnir giuditgà mintga mais. Tar collavuraturas e collavuraturs cun in grad d'occupaziun variabel è decisiv il salari ch'è vegnì retratg en media ils 12 mais avant l'impediment da lavurar.

Art. 43 Pajament dal salari durant la gravidanza

¹ En cas d'ina incapacitad da lavurar pervia d'ina gravidanza valan l'artitgel 38 e l'artitgel 39 alinea 3 frasa 2 conform al senn.

Art. 47 Malsogna, gravidanza u accident durant las vacanzas

¹ Dis da vacanzas che vegnan restrenschiids pervia da malsogna, pervia da gravidanza u pervia d'accident pon vegnir retratgs posteriuramain, sche questas restricziuns impedeschan l'intent da recreaziun da las vacanzas.

² La cumpensaziun sto vegnir fatga valair cun in attest da la media u dal medi che conferma l'incapacitad da lavurar a partir da l'emprim di.

³ Sche las vacanzas vegnan retratgas durant ina incapacitad da lavurar parziala per motivs da malsogna, da gravidanza u d'accident, quintan ellas cumplainamain. Exceptada da quai è la retratga da singuls dis da vacanzas.

Art. 54a Congedi da maternitad

¹ La collavuratura sto annunziar uschè baud sco pussaivel la retratga dal congedi da maternitad al post da servetsch per mauns dal UP, e quai cun ina conferma da la media u dal medi davart il termin da naschientscha probabel.

² Il congedi da maternitad cumenza il di da la naschientscha:

- a) sche l'uffant nascha ed è abel da viver; u
- b) sche la gravidanza ha durà almain 23 emnas.

³ ...

⁴ Per calcular il salari en cas d'in grad d'occupaziun che variescha, è decisiv il salari retratg en media durant ils 12 mais avant la naschientscha.

⁵ Sch'i na dat nagins motivs da manaschi gravants cunter quai, conceda il post da servetsch – sin dumonda – in congedi betg pajà gist suenter il congedi da maternitad pajà.

⁶ La collavuratura po desdir la relaziun da lavur fin il pli tard 10 dis suenter la naschientscha per la fin dal congedi da maternitad.

Art. 57 Protecziun da la sanadad

^{1bis} Durant las emprimas 8 emnas suenter la naschientscha vala in scumond d'occupaziun absolut. Durant las segundas 8 emnas suenter la naschientscha po la collavuratura vegnir occupada – cun ses consentiment – cun lavurs ch'èn temporalmain, corporalmain u autramain pauc grevas, premess ch'igl existia in basegn urgent. Il salari che resulta qua tras pro rata temporis na dastga betg surpassar l'import tenor l'artitgel 34d alinea 1 da l'Ordinaziun davart l'assicuranza per vegls e survivors (CS 831.101). La collavuratura po revocar da tut temp ses consentiment.

3. Ulteriuras infurmaziuns generalas

Infurmaziuns generalas davart l'indemnisaziun da maternitad chattais Vos sin il fegl d'infurmaziun 6.02 «Mutterschaftsentschädigung», edì dal post d'infurmaziun AVS/AI en collavuraziun cun l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas, sut www.ahv-iv.ch/Merkblätter.

Vos chattais er ulteriuras infurmaziuns tar la Cassa da cumpensaziun chantunala da la AVS sut: Mutterschafts-Entschädigung MSE - SVA Kanton Graubünden.

Sche Vos avais dumondas, As drizzai per plaschair a l'Uffizi per la scola populara ed il sport (USS), tel. 081 257 27 36 u info@avs.gr.ch

Avrigl 2025